

مضمون و اصطلاحات هم ارز

محسن گنجی^۱، سید جمال الدین مرتضوی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات معاصر دانشگاه شهرکرد

۲- استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهرکرد

چکیده

مضمون یکی از اصطلاحات مهم در ادبیات محسوب می‌شود که به دلیل ویژگی سهل و ممتنع بودن آن، ارائه تعریفی جامع و همه فهم از آن دشوار است؛ چرا که از یک طرف روشن و ساده به نظر می‌آید و از طرفی در عرصه عمل دشوار و غیر قابل فهم می‌نماید. در این پژوهش کوشیده‌ایم، با روش مبتنی بر منابع کتابخانه‌ای و اسنادی به ارائه تعریف‌های متعدد از مضمون در دیدگاه برخی از صاحب نظران به تبیین و روشن شدن این مفهوم پرداخته شود و پس از آن ضمن برشمردن اصطلاحات مترادفی که در تعاریف متعدد خواسته یا ناخواسته از جانب صاحب نظران به مضمون داده شده است، به ارتباط نسبی این مفاهیم با مضمون به صورت جداگانه پرداخته شود و وجوه مختلف افتراق و اشتراک هر کدام از اصطلاحات با مضمون را تعیین کنیم و در نهایت، اصطلاحاتی که ارتباط بیشتری با این مفهوم دارند را، مشخص کنیم.

واژگان کلیدی: مضمون، موضوع، نقد مضمونی، موتیف، درون‌مایه